Maa- ja metsätalousvaliokunta 21.11.2024

Asia: U 56/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehyksen uudistamisesta (uudelleenlaadittu energiaverodirektiivi)

Lausunto: energiaverodirektiivi

Kiitämme valiokuntaa lausuntopyynnöstä.

EU:n energiaverodirektiiviä on neuvoteltu pitkään ja siitä sopiminen on ollut vaikeaa, koska jäsenmailta vaaditaan yksimielisyyttä verotuskysymyksissä. Bioenergia ry muistuttaa, että EU:n energiaverodirektiivi on luonteeltaan vuoteen 2030 tähtäävää 55-valmiuspakettia ja sen toimeenpanoa tukeva ja täydentävä lainsäädäntö. Se ei ole paketin ilmastotavoitteen kannalta kriittinen, sillä EU:n kaikilla merkittävimmillä sektoreilla (EU-päästökauppa, taakanjakosektori, maankäyttösektori) on jo voimassa erilliset, sitovia päästövähennyksiä vaativat direktiivit tai asetukset. Tätä kuvaa hyvin myös se, että EU komissio on jo todennut 55-valmiuspaketin valmistuneen, vaikka energiaverodirektiivi on vielä kesken.

Suomessa energiaverojen tasot ovat selvästi direktiivissä esitettyjä minimitasoja korkeammat. **Siten arviomme mukaan Suomen tulisi keskittyä jatkossakin vaikuttamisessaan siihen, ettei direktiivissä päätetä EU:n ilmastotavoitteen vastaisista toimista tai Suomen hyvin toimineeseen ja edistykselliseen energiaverojärjestelmään epätarkoituksenmukaisista vaatimuksista**. Kuten valtioneuvoston kannassa esitetään, monissa kysymyksissä voidaan osoittaa myös joustavuutta, jotta direktiivistä voidaan saada sopu. Suomi ja EU hyötyisivät siitä, että fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen ja 55-valmiuspaketin toimeenpano saisi tukea monissa muissa jäsenmaissa.

Puupolttoaineet

Bioenergia ry on tyytyväinen siihen, että viimeisimmässä kompromissiehdotuksessa kiinteät puupolttoaineet (CN-koodit 4401 ja 4402) on jätetty soveltamisalan ulkopuolelle. Tuemme vahvasti tätä ratkaisua, sillä veron käyttöönotto olisi:

- hidastanut siirtymää pois fossiilisista polttoaineista Suomessa ja Euroopassa. Euroopan energiajärjestelmä perustuu edelleen pääosin fossiilisiin energialähteisiin ja muutos on ollut hyvin hidasta (kuva).
- vaikeuttanut EU:n uusiutuvan energian lisäämistavoitteen (42,5 % 2030 mennessä) saavuttamista.

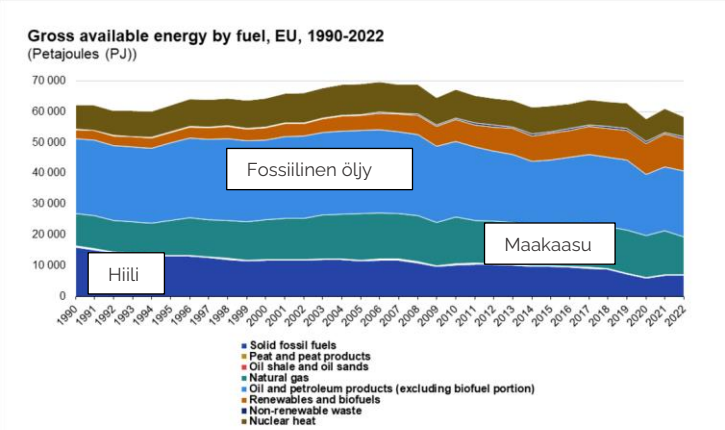

Figure 4: Gross available energy by fuel, EU, 1990-2022

Turpeen verotus

Bioenergia ry pitää kompromissiesitykseen tehtyjä muutoksia oikeansuuntaisina. Bioenergia ry ei kannata turpeen liittämistä energiaverodirektiivin soveltamisalaan. Mikäli näin kuitenkin tehdään, direktiivin verokantojen yhtenäistämisvaatimuksesta (horisontaaliranking) tulisi luopua.

Sähkön ja biokaasun pientuotannon verotus

Puheenjohtajan kompromissiehdotukseen on lisätty sähkön ja biokaasun pientuotannon määritelmät niiden mahdolliseksi vapauttamiseksi verosta sekä hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Bioenergia ry pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä saada uusiutuvan pientuotannolle säännökset pientuotantoon kannustamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi ja toteaa, että tämä on myös uuden komission poliittisten suuntaviivojen mukaista.

Komponenttiverotus

Puheenjohtajan kompromissiehdotuksessa vaarana on, että komponenttiverotusta toteuttaville jäsenvaltioille kohdistuisi enemmän monimutkaiseen energiaverodirektiiviin sidottua sääntelyä kuin vain esimerkiksi pääkomponenttiin perustuvaa verotusta soveltavaan jäsenvaltioon. Bioenergia ry ei pidä tätä hyvänä eikä oikeudenmukaisena tilanteena, sillä komponenttipohjainen verotus on ollut EU:ssa edistyksellinen ratkaisu, josta ei tulisi rangaista, vaan palkita.

Kuten perusmuistiossa todetaan, komission esityksen ympäristöluokat perustuvat lähtökohtaisesti polttoaineiden elinkaaripäästöjen eroihin ja päästöihin perustuva energiaverotus menettää merkitystään, koska päästökaupan laajeneminen muun muassa liikenteeseen ja rakennusten lämmitykseen jo toteuttaa hiilidioksidiohjauksen. Bioenergia ry tukee valtioneuvoston linjaa, että ratkaisuna voidaan siksi harkita myös ympäristöluokkiin perustuvasta veroporrastuksesta (vertikaaliranking) luopumista direktiivissä. Näin ollen yhdenmukaistettu energiaverotus voisi perustua esimerkiksi pelkästään tuotteen energiasisältöön myös vähimmäisverokantojen osalta, kunhan komponenttipohjainen verotus mahdollistetaan kansallisesti.

Meri- ja lentoliikenne

Bioenergia ry pitää erittäin tärkeänä, että meri- ja lentoliikenteeseen liittyvät verotusratkaisut ovat teknologianeutraaleja.

Bioenergia ry
Harri Laurikka
toimitusjohtaja

Lisätiedot: harri.laurikka(a)bioenergia.fi, puh. 040 1630 465